

LAUREA AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutus (Laurea Tikkurila, liko), HLV216SN

LAUREAN TOIMINTA-AJATUS

Laurea-ammattikorkeakoulun tahtotila on olla "Metropolialueen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn kansainvälinen kehittäjä vuonna 2020".

Laurea on opiskelijakeskeinen, kansainvälinen, innostava ja uutta kehittävä ammattikorkeakoulu, jonka tehtävä on toteuttaa kansainvälisissä arvoverkostoissa koulutus-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa kehittämispohjaisen oppimisen toimintamallilla (Learning by Developing, LbD).

Opiskelun aikana opiskelijat kohtaavat aitoja työelämän toimijoita ja osaamisen haasteita. Meiltä valmistuva opiskelija osaa toimia uusissa tilanteissa, ennakoida tulevaa, kehittää uusia toimintamalleja ja tutkia maailmaa avoimin silmin. Laurean toiminta-ajatuksena on olla kansainvälisesti verkostoitunut ammattikorkeakoulu, joka toimintatavallaan yhdistää oppimisen työelämään. Näin syntyy uutta osaamista ja palveluinnovaatioita.

Osaamisen kehittyminen

Laureassa toimimme opiskelijakeskeisesti. Tällöin opiskelijan vapaus ja vastuu korostuvat. Opiskelijalla on mahdollisuus kehittää osaamistaan ammatillisten tavoitteidensa mukaisesti. Vapaus merkitsee erilaisia tapoja opiskella osaamistavoitteiden saavuttamiseksi. Vastuu merkitsee aktiivista opiskeluotetta, vastuuta omista valinnoista sekä rakentavaa ja motivoitunutta asennetta asioiden tekemiseksi yhdessä. Korkeakoulun henkilöstöllä on vastuu opiskelijan ammatillisen kasvun tukemisesta ja ohjaamisesta.

Kansainvälisyys korkeakoulussa tarkoittaa lukuisia mahdollisuuksia toimia erilaisissa monikulttuurisissa tilanteissa, kehittää kielitaitoa, lähteä opiskelijavaihtoon sekä osallistua kansainvälisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

Laurean strategiset tutkimusalueet ovat vahvoja osaamisalueita, joiden perustalle Laurean tarjoama koulutus rakentuu. Strategisia tutkimusalueita ovat terveys ja yhteiskunnallinen eheys, yhtenäinen turvallisuus sekä palveluliiketoiminta. Opiskelijayrittäjyyttä tuetaan ja yrittäjyys näkyy toiminnassa paitsi yrittäjämäisenä asenteena ja yritysysteistyönä myös konkreettisina uusina yrityksinä, joita opiskelijat voivat perustaa jo opintojensa aikana.

Laureasta valmistuu työelämään omaa työtään kehittäviä ja ammatillisesti sitoutuneita tulevaisuuden osaajia, joilla on edellytykset toimia työelämässä oman alansa asiantuntijatehtävissä.

Koulutus tähtää laaja-alaiseen ja vahvaan ammatilliseen osaamiseen. Työelämälähtöisissä hankkeissa kehittyä myös johtamisosaaminen, viestintäosaaminen, luovuus ja eettinen osaaminen. Tutkinnon suorittaneella on valmiudet seurata ja edistää oman ammattialansa kehittymistä sekä edellytykset oman ammattitaidon jatkuvaan kehittämiseen. Koulutus antaa riittävän viestintä- ja kielitaidon oman alan tehtäviin sekä kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhön.

KEHITTÄMISPOHJAINEN OPPIMINEN (LEARNING BY DEVELOPING, LbD)

Ammattikorkeakoulun innostavat ja uutta kehittävät oppimisympäristöt rakentuvat Laurean kehittämispohjaisen oppimisen, LbD-mallin pohjalle. Kehittämispohjaisen oppimisen ideana ovat aidot kohtaamiset työelämän kanssa. Yhdessä toimitaan luovuudella ja luottamuksella.

Opiskelija oppii tunnistamaan työelämän ja osaamisen kehittämiskohteita, luomaan uusia ratkaisuja, tuotteita ja toimintamalleja sekä kehittämään omaa toimintaansa työelämän muuttuvien vaatimusten mukaisesti. LbD:n ominaispiirteet ovat autenttisuus, kumppanuus, kokemuksellisuus, luovuus ja tutkimuksellisuus.

Kehittämispohjaisessa oppimisessa yhdistyvät osaamista tuottava oppiminen sekä uuden luominen erilaisissa tutkimus- ja kehittämishankkeissa. Oppiminen rakentuu hankkeen etenemisen myötä avautuvista uusista mahdollisuuksista. Tarvittavaa osaamista kertyy käytännön toiminnassa, erilaisissa työpajoissa ja labroissa.

TUTKINTORAKENNE AMMATTIKORKEAKOULU-TUTKINTOON JOHTAVASSA KOULUTUKSESSA

Tutkinnon laajuus ja mitoitus

Tutkinnon laajuus on tradenomi-, restonomi-, estenomi-, sosionomi-, fysioterapeutti- ja sairaanhoitajakoulutuksessa 210 opintopistettä. Tutkinnon suorittaminen kestää keskimäärin 3,5 vuotta. Terveystieteiden koulutuksen laajuus on 240 opintopistettä. Sen suorittaminen kestää keskimäärin 4 vuotta.

Yksi opintopiste vastaa kansainvälisen ECTS-mitoituksen mukaan 26,7 tuntia keskiverto-opiskelijan tekemää työtä.

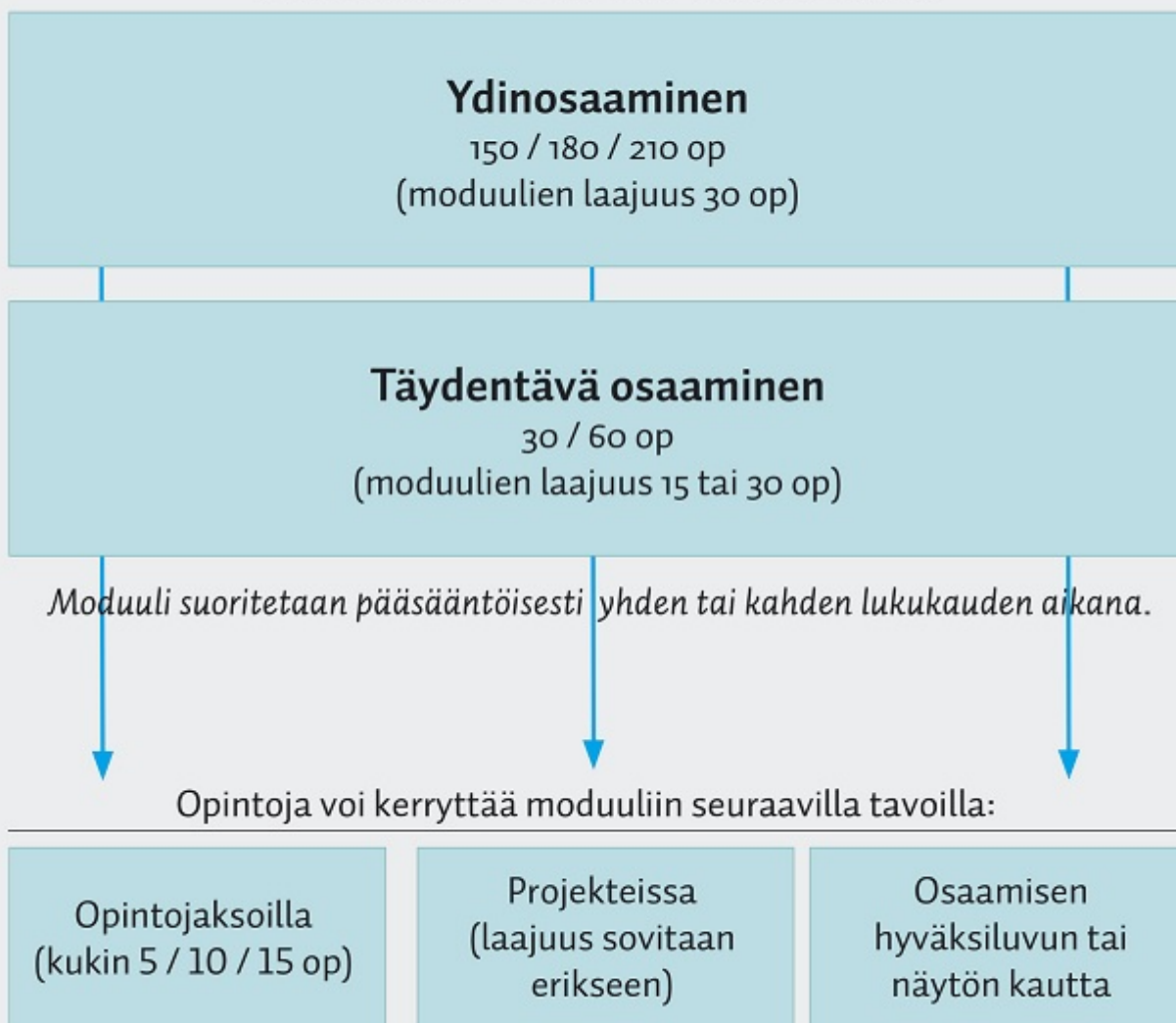
Tutkintorakenne

Amk-tutkintoon johtavan koulutuksen tutkintorakenne muodostuu Laureassa ydinosaamisen ja täydentävän osaamisen moduuleista. Moduulit ovat tutkintoon kuuluvia osaamiskokonaisuuksia. Ydinosaamisen moduulit kuvaavat tutkinnon pakolliset osaamisvaatimukset ja täydentävät moduulit mahdollistavat osaamisen syventämisen tai laajentamisen.

Opinnoissa oppiminen sidotaan työelämän kehittämiseen ja henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Moduuleille on määritelty osaamistavoitteet työelämän tulevaisuuden tarpeiden ja Laurean painoalojen pohjalta. Käytännössä opintopisteitä kertyy, kun opiskelija suorittaa moduuliin kuuluvia opintojaksoja tai vastaavaa osaamista kehittäviä projekteja (ks. kuva 1). Opintosuorituksen voi saada myös aiemman osaamisen perusteella hyväksiluvulla tai osaamisen näytöllä.

Moduulit on suunniteltu siten, että ne ovat suoritettavissa pääsääntöisesti yhden tai kahden lukukauden aikana. Opinnot voidaan toteuttaa suomeksi tai englanniksi. Opintojen kieli päätetään lukukausittain ja ilmenee opintotarjonnasta.

LAUREAN TUTKINTORAKENNE

Kuva 1. Tutkintorakenne

Ydinosaamisen ja täydentävän osaamisen moduulit

Ydinosaamisen moduulit muodostavat tutkinnon osaamisen perustan ja ovat pakollisia. Ydinosaamisen laajuus vaihtelee tutkinnosta riippuen:

- 150 op tradenomi, restonomi, sosionomi, fysioterapeutti ja estenomi
- 180 op sairaanhoitaja
- 210 op terveydenhoitaja

Ydinosaamisen moduulit ovat laajuudeltaan 30 opintopistettä. Moduulit sisältävät seuraavia opintotyyppejä: perusopintoja, ammattiopintoja, ammattitaitoa edistävää harjoittelua ja opinnäytetyön.

Muu osa tutkinnosta muodostuu **täydentävän osaamisen moduuleista**. Tutkinnosta riippuen täydentävän osaamisen laajuus on näin ollen 30 tai 60 opintopistettä. Moduulin laajuus on joko 15 tai 30 opintopistettä. Moduulit ovat vapaasti valittavia. Täydentävän osaamisen moduulit yksilöllistävät opiskelijan opintopolun ja osaamisen. Tutkintoon voi sisällyttää sellaisia täydentävän osaamisen moduuleja, jotka vastaavat ammatillisia tavoitteita.

Vapaasti valittavien opintojen soveltuvuudesta tutkintoon sovitaan opettajatuutorin kanssa ennakoon.

Täydentävän osaamisen moduulien opintoihin sisältyy seuraavia opintotyyppejä: ammattiopintoja, ammattitaitoa edistävää harjoittelua ja vapaasti valittavia opintoja

Joustavat opintojen suoritus- ja erikoistumismahdollisuudet

Moduulien osaamistavoitteiden mukaista osaamista voi kerryttää Laureassa joustavasti. Opiskelija voi

- valita ydinosaamisen opintoja Laurean eri kampuksilta samannimisiin moduuleihin,
- valita ammatillisia tavoitteita tukevia täydentävän osaamisen moduuleja Laurean eri kampuksilta,
- valita englanninkielisiä opintojaksoja Laurean englanninkielisten koulutusten tarjonnasta, vaikka opiskeleekin suomenkielisessä koulutuksessa,
- valita suomenkielisiä opintojaksoja Laurean suomenkielisten koulutusten tarjonnasta, vaikka opiskeleekin englanninkielisessä koulutuksessa,
- sisällyttää tutkintoon opintoja FUAS-liittouman ammattikorkeakoulujen eli Lahden ja Hämeen ammattikorkeakoulujen laurealaisille tarjoamia opintojailman opintomaksuja,
- valita verkko-opintoja, jotka tuovat opintoihin ajallista joustavuutta,
- kehittää osaamistaan hankkeisiin ja projekteihin osallistumalla ja
- opinnollistaa työnsä

Opintojaksojen toteutussuunnitelmissa täsmennetään opintojen tavoitteita, sisältöä ja toteutusmuotoa.

Opiskelijan yksilöllisen osaamisen kehittymistä tukevat myös kampusmoduulit, joiden sisällöissä painottuvat kampuksen erityisosaamiset. Lisäksi osaamista voi syventää tai laajentaa täydentävän osaamisen moduulien valinnoilla, erilaisiin hankkeisiin osallistumalla sekä harjoittelupaikkaa ja opinnäytetyön aihetta valitessaan. Opiskelijaa tuetaan opintopolulla uraohjauksella.

OPPIMISEN JA OSAAMINEN ARVIOINTI

Opetussuunnitelman osaamistavoitteet on kuvattu oppijan toimintana niin, että osaamisen kehittymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin voidaan arvioida. Osaaminen tunnistetaan tieto-, taito- ja arvo-osaamisena sekä kokemuksellisenä osaamisena, joihin sisältyy yksilön ja yhteisön osaaminen. Opetussuunnitelman osaamiskuvauksissa on hyödynnetty Bloomin taksonomiaa, jossa osaamisen kehittymistä kuvataan kuudella eri tasolla: tietäminen, ymmärtäminen, soveltaminen, analyysi, synteesi ja arviointi/uuden luominen.

Laurea-ammattikorkeakoulun LbD –toimintamalli edellyttää oppijan osaamisen kehittyvän koulutuksen aikana soveltamisen tasolta uuden luomisen tasolle saakka. Laureassa on kuvattu valtakunnallisen osaamisenviitekehyksen (NQF) pohjalta yhteiset yleiset työelämäosaamisen kriteerit. Yleinen työelämäosaaminen kehittyy osana moduuleita, opintojaksoja ja projekteihin osallistumista.

Taulukko 1. Laurean yhteiset yleiset työelämäosaamisen kriteerit

Osaamisen kuvaus	Osaamisen tavoite	Esimerkkejä
REFLEKTIO-OSAAMINEN <i>oppimisen taidot (EQF)</i> Oppijan oman ja muiden toimijoiden osaamisen arviointi ja kehittäminen osaamistavoitteiden saavuttamiseksi	• osaa ratkaista rooliinsa, toimintatapoihinsa ja osaamiseensa liittyviä ongelmia tavoitteellisesti päämäärän saavuttamiseksi	• muuttaa toimintatapojaan ja rooliaan sekä kehittää osaamistaan kehittämisprosessin edetessä hankkeelle asetettujen tavoitteiden ja päämäärän saavuttamiseksi. • tuo esille arvostamiensa asiantuntijoiden esittämiä näkökulmia hankkeen edetessä
		• vertailee tavoitteellisesti erilaisia näkökulmia yhteistyössä hanketoimijoiden kanssa

	osaa analysoida toteutettuja toimintatapoja ja toimijoiden osaamista sekä tehdä analysoinnin perusteella johtopäätöksiä yhdessä muiden toimijoiden kanssa yhteisen päämäärän saavuttamiseksi	
	osaa vertailla ja kehittää eri toimijoiden toimintatapoja, asetettuja tavoitteita ja päämäärää sekä prosessin kokonaisuutta ja luoda uuden toimintamallin	mallintaa kehittämishanketta kokonaisuutena vaikuttavuuden näkökulmasta

EETTINEN OSAAMINEN	- osaa noudattaa tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita - osaa soveltaa oman alansa arvoperustaa ja ammattieettisiä periaatteita omassa toiminnassaan - osaa soveltaa kestävän kehityksen periaatteita (ympäristövastuu, sosiaalinen, taloudellinen vastuu) omassa toiminnassaan - toimii vastuullisena globaalina kansalaisena	- toimii sovittujen toimintatapojen mukaisesti - ottaa muut huomioon, antaa tilaa muiden ajatuksille ja kuuntelee noudattaa pelisääntöjä (esim. aikatauluja), sitoutuu työhön, on huolellinen, luotettava, oikeudenmukainen, kunnioittaa toisten työtä, osoittaa tilannetajua ja käyttäytyy tilanteeseen sopivasti - ymmärtää, että paikallisilla toimilla voi olla myös kansainvälisiä vaikutuksia ja päinvastoin
	- osaa ottaa vastuun omasta toiminnastaan - osaa ottaa vastuun ryhmän toiminnasta	- tunnistaa valintoihin liittyviä ristiriitoja - vertailee ja ottaa huomioon erilaisia näkökulmia, pystyy luopumaan itsekkäistä tarpeista yhteisen hyvän saavuttamiseksi arvostaa toisten työtä ja tuotoksia esim. esittämällä alkuperäislähteet
	vaikuttaa yhteiskunnassa osaamistaan hyödyntäen (LbD aluekehitys)	suunnittelee / kehittää asiakaslähtöisiä ja kestäviä ratkaisuja, jotka sisältävät taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristönäkökulman

(TYÖYHTEISÖLLINEN) VIESTINTÄ-OSAAMINEN <i>Opiskelija osaa toimia erilaisissa työhön liittyvissä viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti: opiskelija käyttää monipuolisesti viestinnän kanavia eri tilanteissa, vaihtaa sanomia ja ylläpitää vuorovaikutusta toisten</i>	osaa viestiä tarkoituksenmukaisesti työyhteisön vuorovaikutustilanteissa ja osaa kommunikoida kulttuurienvälisissä tilanteissa	- noudattaa projektin / hankkeen viestinnällisiä vaatimuksia ja edellytyksiä - edistää omalla toiminnallaan rakentavaa ilmapiiriä (asianmukainen, rakentava kritiikki) - arvostaa, kuuntelee ja kunnioittaa erilaisia viestijöitä ja kulttuureja sekä kielellistä monimuotoisuutta
---	--	--

ihmisten kanssa.		• soveltaa viestintäosaamistaan erilaisten ihmisten kanssa • kommunikoi vieraalla kielellä • käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tehtävissään
	• osaa viestiä vastuullisesti monialaisen työyhteisön / verkoston jäsenenä • osaa organisoida viestintää työyhteisössä • osaa arvioida monikulttuurisessa yhteistyössä tarvittavaa viestintäosaamista • osaa arvioida kansainvälisyyskehityksen vaikutuksia ja mahdollisuuksia	• edistää viestinnällään yhteisön hyvinvointia • toimii aktiivisena ja tavoitteellisena kumppanina työyhteisössä ja verkostoissa globaalisti • jakaa tietoa ja tiedottaa oma-aloitteisesti hankkeen etenemisestä erilaisia viestintäkanavia käyttäen • löytää ratkaisuja viestinnällisiin haasteisiin • rakentaa ja organisoii verkostokumppanuuksia yhteistyössä hanketoimijoiden kanssa
	• osaa uudistaa viestintätapoja • osaa johtaa viestintää • osaa kehittää työelämäyhteyksiä ja verkostoja • osaa vaikuttaa yhteiskunnassa viestimällä hankkeen tuloksista	• uskaltaa haastaa oman itsensä ja muut toimintaan • sietää epävarmuutta, keskeneräisyyttä ja epäonnistumisen mahdollisuutta viestintätilanteissa • toimii ammatillisesti, tulkitsee ja hallitsee tunteita kriittisissä vuorovaikutustilanteissa • rakentaa ja kehittää itsenäisesti verkostokumppanuuksia • käyttää uudistavia viestintätapoja

INNOVAATIO-OSAAMINEN	• osaa tunnistaa työelämän/ hankkeen kohteita, joihin tarvitaan muutosta • osaa käyttää tarkoituksenmukaisia projekti-, tutkimus- ja kehittämistoiminnan menetelmiä • osaa soveltaa kehittävää työtä TKI-hankkeessa	• hankkii ja käsittelee oman alan tietoa suhteessa TKI-hankkeeseen • tuo esille hankkeesta toteutettavissa olevia kehittämisaihtioita
	• osaa organisoida TKI-hanketta • osaa analysoida ja tulkita innovaatioprosessia soveltaen alan olemassa olevaa kansainvälistä tietoa	• dokumentoi ja raportoi: kuvaa työelämää uudistavia luovia tieto- tai toimintatapoja hankkeen tavoitteiden mukaisesti • tuo esille alaan liittyviä kansainvälisiä standardeja ja käytänteitä ja toimii niiden mukaisesti • uskaltaa kyseenalaistaa rakentavasti
		• ehdottaa ja toteuttaa rohkeasti ja luovasti ratkaisuja näkökulmansa perustellen

	osaa luoda uusia työtapoja käyttäen luovaa ongelmanratkaisua ja löytää asiakaslähtöisiä, kestäviä ja taloudellisesti kannattavia ratkaisuja	- visioi tulevaisuutta (ajassa etenevä ajattelu, kyky nähdä myös mennyt) - luo uutta
--	---	---

JOHTAMIS-OSAAMINEN Johtaminen on tavoitesuuntautunutta vuorovaikutteista sosiaalista toimintaa. Johtamisella ohjataan ihmisten toimintaa. Johtamisen avulla pyritään siihen, että joukko ihmisiä toimii paremmin ja tehokkaammin kuin ilman johtamista	osaa käyttää johtamisen ja yrittäjämäisen toiminnan perusteita osana projektityöskentelyä	- tunnistaa oman roolinsa johtaakseen omaa toimintaansa hankkeessa - tunnistaa hankkeen tavoitteet ja asettaa itselleen tavoitteet
	- osaa johtaa kehittämishanketta projektipäällikkönä - osaa kehittää kehittämishankkeessa toimivien yhteishenkeä omalla esimerkillään	- laatii projektisuunnitelman (juridinen ja taloudellinen näkökulma) - tiedottaa päätöksistä ja hankemuutoksista sekä ratkaisee viestinnän ja vuorovaikutuksen ongelmia - suunnittelee ja toteuttaa budjetin - organisoi hankkeen toimintoja ja vastuuttaa toimijoita (jakaa työt ja vastuut) - tukee projektipäällikkönä toimijoiden kehittymistä - tekee päätöksiä ennakkoimattomissa tilanteissa - tunnistaa riskejä ja toimii ratkaisun löytämiseksi - seuraa ja arvioi projektia suhteessa suunnitelmaan
	- osaa johtaa proaktiivisesti - osaa yleistää kehittämishankkeessa syntyneitä johtamisosaamista työelämän kehittämisessä	- visioi tulevaisuutta - uudistaa johtamiskulttuuria

Osaaminen arvioidaan Laureassa asteikolla 0-5 seuraavasti:

5 (kiitettävä),
 4 (hyvä),
 3 (hyvä),
 2 (tydyttävä),
 1 (tydyttävä) ja
 0 (hylätty).

Opintojakso ja toteutuksen osa voidaan arvioida myös hyväksytty/hylätty (H/O) –asteikolla.

Osaamisen arvioinnin kriteerit ilmoitetaan opintojakson/projektin alkaessa. Arviointia suunniteltaessa hyödynnetään yhteisiä alkuvaiheen ja valmistumisvaiheen opiskelijan arviointikriteereitä, jotka on yhteisesti kuvattu tasoille 1,3 ja 5

Taulukko 2. Yhteiset alkuvaiheen ja valmistumisvaiheen opiskelijan arviointikriteerit

AMK-TUTKINTO	ALKUVAIHEEN OPISKELIJA	VALMISTUMISVAIHEEN
--------------	------------------------	--------------------

		OPIKELIJA
KIITETTÄVÄ arvosana 5 Opiskelija osaa:	• Käyttää asiantuntevasti ammattikäsitteitä. • Noudattaa työturvallisuusohjeita vastuullisesti ja itsenäisesti. • Perustella toimintaa tutkitun tiedon avulla. • Toimia itsenäisesti ja aloitteellisesti tavoitteiden suunnassa. Toiminta on usein joustavaa, järjestelmällistä, kehittämispainotteista, luovaa ja aktiivista. • Valita toimintaan soveltuvia tekniikoita ja malleja ja perustella valintansa. • Toimia asiakaslähtöisesti ja tilanteenmukaisesti. • Edistää ryhmän toimintaa. • Kriittisesti soveltaa ammattieettisiä periaatteita toiminnassaan.	• Käyttää asiantuntevasti ja laaja-alaisesti ammattikäsitteitä sekä hallitsee kokonaisuuksia. • Kehittää toimintaympäristönsä työturvallisuutta. • Kehittää toimintatapoja vertailemalla, yhdistelemällä ja valitsemalla tutkittua tietoa. • Toimia aloitteellisesti ja innovatiivisesti tavoitteiden mukaan. Toiminta pääsääntöisesti uutta luovaa, työelämää kehittävää ja selkeän ammatillista. • Valita, yhdistellä ja kehittää toimintaan soveltuvia tekniikoita ja malleja. • Toimia aloitteellisesti ja vastuullisesti asiakassuhteissa sekä ymmärtää asiakkuuden merkityksen kokonaisuuden kannalta. • Kehittää ja uudistaa monialaisen/-ammatillisen ryhmän toimintaa. • Soveltaa kriittisesti ammattieettisiä periaatteita monimutkaisissa ja ennakoimattomissa tilanteissa.

HYVÄ arvosana 3 Opiskelija osaa:	• Käyttää systemaattisesti ammattikäsitteitä. • Soveltaa työturvallisuusohjeita toiminnassaan. • Perustella, vertailla ja analysoida toimintaansa yleisillä ohjeilla. • Selviytyä itsenäisesti erilaisissa tehtävissä kulloisessakin toimintaympäristössä. • Soveltaa monipuolisesti opittuja tekniikoita ja malleja. • Toimia ammatillisesti asiakastilanteissa. • Toimia ryhmässä tavoitesuhteisesti. • Perustella toimintaansa ammattieettisten periaatteiden mukaisesti.	• Käyttää asiantuntevasti ammattikäsitteitä. • Huolehtia omasta ja työyhteisönsä työturvallisuudesta sekä havaitsee kehittämiskohteita. • Valita toimintatapoja tutkitun tiedon ja ohjeistuksen perusteella. • Toimia systemaattisesti ja kriittisesti tavoitteiden suunnassa monimutkaisissa tilanteissa. Toiminta usein joustavaa, järjestelmällistä, luovaa ja aktiivista. • Valita toimintaan soveltuvia tekniikoita ja malleja ja perustella valintansa. • Priorisoida ja ylläpitää asiakkuuksia/asiakassuhteita. • Edistää ryhmän toimintaa. • Soveltaa kriittisesti ammattieettisiä periaatteita toiminnassaan.
---	---	---

		• Käyttää systemaattisesti ammattikäsitteitä.
--	--	---

TYYYDYTTÄVÄ, arvosana 1 Opiskelija osaa:	• Käyttää keskeisiä/yksittäisiä ja asianmukaisia ammattikäsitteitä sekä osoittaa perehtyneensä tietoperustaan. • Toimia turvallisesti, joskin toiminta on usein kaavamaista/ kokeilevaa/ hapuilevaa/ omalähtöistä • Noudattaa sääntöjä ja ohjeita sekä perustella toimintaansa annetuilla ohjeilla. • Toimia ohjattuna asianmukaisesti. • Käyttää opittuja tekniikoita ja malleja. • Ottaa toiminnassaan asiakkaat huomioon. • Toimia ryhmän jäsenenä. • Toimia ammattieettisten periaatteiden mukaisesti.	• Noudattaa työturvallisuusohjeita vastuullisesti ja itsenäisesti. • Perustella ja analysoida toimintaansa yleisillä ohjeilla sekä tutkitun tiedon avulla. • Toimia ammatillisesti ja vastuullisesti ennakoimattomissa asiakas- ja ongelmatilanteissa. • Toimia itsenäisesti erilaisissa tehtävissä kulloisessakin toimintaympäristössä. • Soveltaa monipuolisesti opittuja tekniikoita ja malleja. • Toimia asiakaslähtöisesti ja tilanteenmukaisesti sekä ymmärtää asiakastarpeita. • Toimia ryhmässä tavoitesuhteisesti. • Toimia ja perustella toimintaansa ammattieettisten periaatteiden mukaisesti.
--	---	---

Arvioinnissa hyödynnetään opiskelijoiden tekemiä itse- ja vertaisarviointeja sekä työelämän edustajien arvioita. Opiskelijalla on mahdollisuus myös aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen (AHOT). Arvioinnin avulla opiskelija voi seurata oman osaamisensa ja omien tavoitteidensa kehittymistä suhteessa tutkinnon asettamiin osaamisvaatimuksiin

TUTKINNON KANSAINVÄLINEN VERTAILTAVUUS

Laureassa toimitaan osaamisperustaisesti ja osaaminen tunnustetaan kokonaisvaltaisena. Tutkinnon sisällöissä on huomioitu valtakunnallisesti määritellyt yleiset työelämävalmiudet, joita on Laureassa täsmennetty.

Tutkinnon taso vastaa kansallisen tutkintojen viitekehyksen (National Qualifications Framework, NQF) mukaista tasoa 6 ja eurooppalaisen viitekehyksen (European Qualifications Framework, EQF) tasoa 6.

Opintojakson osaamistavoitteet on opetussuunnitelmassa kuvattu arviointiasteikon (1-5) tasolle kolme (hyvä).

OPETUSSUUNNITELMAN KEHITTÄMINEN

Opetussuunnitelmaa kehitetään arviointi-, seuranta ja palautetiedon pohjalta. Moduulien opintojaksoihin ja toteutustapoihin voi tulla muutoksia. Täydentävän osaamisen moduulien tarjontaa kehitetään jatkuvasti työelämän tarpeita vastaavaksi eli tarjonta voi muuttua opintojen aikana

		1. vuosi	2. vuosi	3. vuosi	4. vuosi
Y	YDINOSAAMINEN	37	42	16	
R012	LIIKETOIMINTA- JA YRITTÄJYYSSOSAAMINEN				
00203	Ruotsin kielen osaamisen lähtötasotesti	0			
R0013	Svenska för tradenomer	5			
00634	Ruotsin kielen suullinen taito	0			
00635	Ruotsin kielen kirjallinen taito	0			
R0049	Suomen kieli ja viestintä	5			
00637	Suomen kielen suullinen taito	0			
00636	Suomen kielen kirjallinen taito	0			
00397	Matematiikan lähtötasotesti	0			
R013	LIIKETOIMINTA- JA YRITTÄJYYSSOSAAMISEN KEHITTÄMINEN				
00202	Englannin kielen osaamisen lähtötasotesti	0			
R0023	Professional Communication in English	5			
R002	AMMATILLISENA ASIAANTUNTIJANA TYÖYHTEISÖSSÄ				
R0003	Harjoittelu 1	15			
R0004	Harjoittelu 2		15		
V069	PALVELULIIKETOIMINTA				
V1404	Service as Business		5		
V1405	Managerial Work and Effective Communication in Organization		10		
V1445	English for Service Development		5		
R001	KEHITTÄMISOSAAJA JA TYÖELÄMÄN UUDISTAJA				
R0110	Ammatillisen kehittymisen työvälineet	2			
R0111	Urasuunnittelu		2		
R0112	Työelämätaidot			1	
R0047	Tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusteet	5			
R0048	Tutkimusmenetelmät		5		
R0045	Opinnäytetyö			15	
T	TÄYDENTÄVÄ OSAAMINEN				
		37	42	16	0

R012 LIIKETOIMINTA- JA YRITTÄJYYSOSAAMINEN, 30 op

Kuvaus:

Moduulin aikana kehittyvät liiketoiminta-, yrittäjyys- ja projektityöskentelyosaaminen sekä vuorovaikutustaidot.

Moduulin suoritettuaan opiskelija tunnistaa liiketoimintaympäristön mahdollisuudet ja osaa arvioida niitä. Hän osaa erotella sekä arvioida liiketoiminnan menestymisen edellytyksiä. Opiskelija osaa toimia yrittäjämäisesti ja asiakaslähtöisesti. Opiskelija osaa toimia projekteissa, luoda verkostoja ja toimia kansallisten ja kansainvälisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Lisäksi opiskelija saavuttaa virkamieheltä vaadittavan ruotsin kielen osaamisen.

Osaamisen kehittyminen:

Moduulissa määriteltyä osaamista voi kehittää joko osallistumalla opintojaksoihin tai työskentelemällä projekteissa. Huomioithan, että joissain koulutusmuodoissa projektit ovat ensisijainen tapa kerryttää opintopisteitä.

Projekteissa osallistutaan kotimaisten ja kansainvälisten yritysten ja yhteisöjen kehittämistyöhön sekä hanketoimintaan. Työkieli projekteissa on joko suomi tai englanti. Projektit voivat kohdistua myös opiskelijan oman yrityksen toiminnan kehittämiseen. Projektin aihe ja siitä syntyvä osaaminen täsmentyvät projektin tullessa tarjontaan. Projektien laajuus sovitaan tapauskohtaisesti. Projektissa syntyvä osaaminen voi sisältyä osittain myös toisen moduulin tavoitteisiin ja siten opintopisteet voivat jakaantua usean moduulin kesken.

Moduulivastaavat:

Hyvinkää: Pyry Airaksinen ja Teppo Leppälahti

Kerava: Suvi Sívén

Leppävaara: Susanna Nieminen

Lohja: Kirsi Kamphuis

Otaniemi: Eeva Miettinen

Tikkurila: Tiina Turku

00203 Ruotsin kielen osaamisen lähtötasotesti, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Lähtötasotestin tekevät ne, joilla ruotsi sisältyy ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä oleviin aiempiin opintoihin, eivät kuitenkaan ne, joitten koulusivistyskieli on ruotsi.

Opintojen alkaessa kaikki opiskelijat osallistuvat ruotsin ja englannin kielen lähtötasotesteihin, jos nämä kielet sisältyvät ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä olevaan aiempaan tutkintotodistukseen tai opiskelijat ovat saaneet kyseisten kielten opetusta aikaisemmin. Lähtötasotesti on kaikilla koulutusaloilla sama ja siihen voi osallistua vain kerran. Alan vaihto Laurean sisällä ei edellytä uutta testiä. Testin avulla varmennetaan opiskelijan valmiudet kieliopintojen aloittamiseksi. Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu kielen valmentavalle opintojaksolle opintojen alkuvaiheessa. Suoritettuaan valmentavat opinnot hyväksyttävästi opiskelija saa opintopisteitä luettavaksi vapaasti valittaviin opintoihin.

R0013 Svenska för tradenomer, 5 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- viestiä ruotsin kielellä suullisesti ja kirjallisesti erilaisissa oman alansa työtehtävissä ja viestintätehtävissä
- ottaa huomioon pohjoismaisen toimintaympäristön erityispiirteitä
- viestiä ruotsin kielellä siten, että hän saavuttaa vähintään eurooppalaisen viitekehyksen mukaisen taitotason B1.2. ja saa merkinnän valtionhallinnon kielitutkinnon suorittamisesta

Opintojakson kuvaus:

- Opintojakso kuuluu pakollisena ydinopintoihin niille, joiden koulusivistyskieli on suomi. Opintojakson perusteella opiskelijalle tulee arviointi opintojaksoille 00634 Ruotsin kielen suullinen taito ja 00635 Ruotsin kielen kirjallinen taito sekä tutkintotodistuksen liitteeseen arviointi toisen kotimaisen kielen suullisesta ja kirjallisesta taidosta.
- Jos opiskelijan koulusivistyskieli on jokin muu kuin suomi, hän voi halutessaan sisällyttää tämän opintojakson täydentäviin opintoihinsa.

00634 Ruotsin kielen suullinen taito, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Tämä opintojakso on ruotsin kielen suullisen taidon arvioinnin merkitsemistä varten.

00635 Ruotsin kielen kirjallinen taito, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Tämä opintojakso on ruotsin kielen kirjallisen taidon arvioinnin merkitsemistä varten.

R0049 Suomen kieli ja viestintä, 5 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- hyödyntää kielenhuollon ja kielitiedon apuvälineitä
- laatia asiatekstejä
- kirjoittaa verkkotekstiä
- pitää erilaisia puheita ja presentaatioita
- toimia kokouksissa ja neuvotteluissa aktiivisena osallistujana

Opintojakson kuvaus:

Opintojakso on tarkoitettu niille, joiden koulusivistyskieli on ruotsi ja jotka ovat opiskelleet suomea toisena kotimaisena kielenä. Opintojakson perusteella opiskelijalle tulee arviointi opintojaksoille Suomen kielen kirjallinen taito 00636 ja Suomen kielen suullinen taito 00637 sekä tutkintotodistuksen liitteeseen arviointi toisen kotimaisen kielen suullisesta ja kirjallisesta taidosta.

00637 Suomen kielen suullinen taito, 0 op

00636 Suomen kielen kirjallinen taito, 0 op

00397 Matematiikan lähtötasotesti, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Opintojen alkaessa kaikki opiskelijat osallistuvat matematiikan lähtötasotestiin. Lähtötasotestin voi suorittaa vain kerran. Testin avulla varmennetaan opiskelijan valmiudet koulutusalsansa matemaattisten sovellutusten aloittamiseksi. Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu matematiikan valmentavalle opintojaksolle opintojen alkuvaiheessa. Suoritettuaan valmentavat opinnot hyväksyttävästi opiskelija saa opintopisteitä luettavaksi vapaasti valittaviin opintoihin.

R013 LIIKETOIMINTA- JA YRITTÄJYYSOSAAMISEN KEHITTÄMINEN, 30 op

Kuvaus:

Moduulin opinnoissa tavoite on tunnistaa asiakkaiden tarpeita ja kehittää asiakaslähtöisiä tuotteita. Moduulin aikana kehitty liiketoiminnan päätöksenteko- ja organisaatio-osaaminen.

Moduulin suoritettuaan opiskelija osaa käynnistää ja toteuttaa liiketoimintaa innovatiivisesti ja vastuullisesti. Hän osaa kehittää tuotteita ja palveluja asiakaslähtöisesti. Opiskelija osaa hyödyntää taloustietoa ja tuottaa sitä päätöksenteon tueksi. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa markkinointia sekä hankkia, kehittää ja hoitaa asiakkuuksia. Hän osaa arvioida, kehittää ja johtaa omaa ja organisaation toimintaa monikulttuurisen työyhteisön jäsenenä ja esimiehenä sekä käyttää englannin kieltä työssään.

Osaamisen kehittyminen:

Moduulissa määriteltyä osaamista voi kehittää joko osallistumalla opintojaksoihin tai työskentelemällä projekteissa. Huomioithan, että joissain koulutusmuodoissa projektit ovat ensisijainen tapa kerryttää opintopisteitä.

Projekteissa osallistutaan kotimaisten ja kansainvälisten yritysten ja yhteisöjen kehittämistyöhön sekä hanketoimintaan. Työkieli projekteissa on joko suomi tai englanti. Projektit voivat kohdistua myös opiskelijan oman yrityksen toiminnan kehittämiseen. Projektin aihe ja siitä syntyvä osaaminen täsmentyvät projektin tullessa tarjontaan. Projektien laajuus sovitaan tapauskohtaisesti. Projektissa syntyvä osaaminen voi sisältyä osittain myös toisen moduulin tavoitteisiin ja siten opintopisteet voivat jakaantua usean moduulin kesken.

Moduulivastaavat:

Hyvinkää: Tarja Hartikainen ja Pirjo Lappalainen

Kerava: Suvi Sivén

Leppävaara: Anu Pilli-Sihvola

Lohja: Heikki Ruuskanen

Otaniemi: Johanna Lunkka

Tikkurila: Petri Oikkonen

00202 Englannin kielen osaamisen lähtötasotesti, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Opintojen alkaessa kaikki opiskelijat osallistuvat ruotsin ja englannin kielen lähtötasotesteihin, jos nämä kielet sisältyvät ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä olevaan aiempaan tutkintotodistukseen tai opiskelijat ovat saaneet kyseisten kielten opetusta aikaisemmin. Lähtötasotesti on kaikilla koulutusaloilla sama ja siihen voi osallistua vain kerran. Alan vaihto Laurean sisällä ei edellytä uutta testiä. Testin avulla varmennetaan opiskelijan valmiudet kielioopintojen aloittamiseksi. Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu kielen valmentavalle opintojaksolle opintojen alkuvaiheessa. Suoritettuaan valmentavat opinnot hyväksyttävästi opiskelija saa opintopisteitä luettavaksi vapaasti valittaviin opintoihin.

R0023 Professional Communication in English, 5 op

Opiskelija osaa:

The student is able to

- communicate as a professional in field-specific tasks and in intercultural contexts
- speak and write in English with an understanding of the appropriate style and register
- identify personal communication needs and develop realistic strategies for improvement

R002 AMMATILLISENA ASiantuntijana Työyhteisössä, 30 op

Kuvaus:

Moduulin aikana syvenyy oman alan asiantuntijuus.

Opiskelija osaa hakea omaa urasuunnitelmaa tukevan työpaikan ja toimia vastuullisesti sovituissa ammatillisen asiantuntijuuden kansallisissa ja kansainvälisissä työtehtävissä. Hän osaa kehittää organisaation toimintaa ja omaa osaamistaan asiantuntijana.

Moduulivastaavat:

Hyvinkää: Taru Tallgren

Kerava: Suvi Sivén

Leppävaara: Virpi Castren

Lohja: Kirsi Kamphuis
Otaniemi: Merja Wirman
Tikkurila: Mikko Karppanen

R0003 Harjoittelu 1, 15 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- soveltaa oppimaansa käytäntöön
- analysoida ja jäsentää oman työnsä sisältöä ja menetelmiä
- osallistua omalla panoksellaan harjoitteluyrityksen käytänteisiin ja liiketoimintaprosesseihin liittyvään kehittämistyöhön
- kehittää liiketoimintaosaamistaan
- arvioida osaamistaan ja sen kehittymistä

R0004 Harjoittelu 2, 15 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- arvioida omaa osaamistaan ja työelämän osaamisvaatimuksia
- kehittää ja syventää omaa liiketoimintaosaamistaan
- kehittää organisaation liiketoimintoja asiantuntijayhteisön jäsenenä
- luoda henkilökohtaisia työelämäyhteyksiä ja toimia verkostoissa
- arvioida osaamistaan ja sen kehittymistä
- suunnitella omaa opintopolkuaan ja työuraansa

V069 PALVELULIIKETOIMINTA, 30 op

Kuvaus:

Moduulin aikana kehittyy kyky luoda ja ylläpitää palveluliiketoimintaa.

Moduulin suoritettuaan opiskelija tunnistaa palveluiden merkityksen yhteiskunnan kannalta. Hän osaa kehittää palveluliiketoimintaa kustannustehokkaasti ja eettisten periaatteiden mukaisesti. Opiskelija osaa arvioida yksilöllisen palvelun merkitystä ja työskennellä asiakastilanteissa. Hän osaa toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti sekä toimia vastuullisesti tiimin jäsenenä ja esimiehenä.

Osaamisen kehittyminen:

Moduulissa määriteltäviä osaamista voi kehittää joko osallistumalla opintojaksoihin tai työskentelemällä projekteissa. Huomioithan, että joissain koulutusmuodoissa projektit ovat ensisijainen tapa kerryttää opintopisteitä.

Projekteissa osallistutaan kotimaisten ja kansainvälisten yritysten ja yhteisöjen kehittämistyöhön sekä hanketoimintaan. Työkieli projekteissa on joko suomi tai englanti. Projektit voivat kohdistua myös opiskelijan oman yrityksen toiminnan kehittämiseen. Projektin aihe ja siitä syntyvä osaaminen täsmentyvät projektin tullessa tarjontaan. Projektien laajuus sovitaan tapauskohtaisesti. Projektissa syntyvä osaaminen voi sisältyä osittain myös toisen moduulin tavoitteisiin ja siten opintopisteet voivat jakaantua usean moduulin kesken.

Moduulivastaavat:

Tikkurila: Auli Hietanen, Tikkurila sosiaali- ja terveysala: Hannele Moisander

Tikkurila (liiko): Jukka Rautio

V1404 Service as Business, 5 op

Opiskelija osaa:

The student is able to

- determine the basic elements of service marketing
- define the components of service quality
- know the basic concepts of service design
- understand how value is created to the customers through service

V1405 Managerial Work and Effective Communication in Organization, 10 op

Opiskelija osaa:

The student is able to

- comprehend the basic concepts of management and organization
- comprehend the managerial roles, responsibilities and tasks
- know the life cycle and phases of employment relationship
- act responsibly as a member of organization
- actively develop organization
- apply values and ethics in management
- know the basic concepts of organizational communication
- is familiar with labour legislation

V1445 English for Service Development, 5 op

Opiskelija osaa:

- search and identify project opportunities
- conduct the negotiations in English to generate a project
- write a project plan in English
- present the results and outcomes of a project in English
- evaluate the products and the process of a project

R001 KEHITTÄMISOSAAJA JA TYÖELÄMÄN UUDISTAJA, 30 op

Kuvaus:

Moduulissa tavoitteena on kehittää yksilöllisiä ja tiimin oppimistaitoja, tutkimus- ja kehittämistoiminnan valmiuksia sekä tukea urakehitystä ja työidentiteettiä.

Opintojen alussa opiskelija ottaa haltuun korkeakouluopiskelussa tarvittavia työvälineitä ja kehittämispohjaisen oppimisen toimintatapoja. Moduulin suoritettuaan opiskelijalla on valmiudet työskennellä vastuullisesti sekä itsenäisesti että tiimissä. Hän pystyy arvioimaan ja kehittämään itseään oppijana. Hän osaa tunnistaa työelämän kehittämisen kohteita.

Opiskelija osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida hankkeen tai projektin yhteistyössä erilaisten työelämän verkostojen kanssa. Hän osaa käyttää tarkoituksenmukaisia tutkimusmenetelmiä sekä kehittämistoiminnan ja projektityön menetelmiä. Opiskelija osaa etsiä luovia ja innovatiivisia ratkaisuja työelämän kehittämishaasteisiin.

Opiskelija osaa raportoida kehittämistyönsä tulokset tutkimuksellista kirjoitustapaa käyttäen. Opiskelija osaa suunnitella opintojaan, kehittymistään ja uraansa työelämän kehittymisnäkökulmista huomioiden.

Osaamisen kehittyminen:

Moduulissa määritellyä osaamista voi kehittää joko osallistumalla opintojaksoihin tai työskentelemällä projekteissa. Huomioithan, että joissain koulutusmuodoissa projektit ovat ensisijainen tapa kerryttää opintopisteitä.

Projekteissa osallistutaan kotimaisten ja kansainvälisten yritysten ja yhteisöjen kehittämistyöhön sekä hanketoimintaan. Työkieli projekteissa on joko suomi tai englanti. Projektit voivat kohdistua myös opiskelijan oman yrityksen toiminnan kehittämiseen. Projektin aihe ja siitä syntyvä osaaminen täsmentyvät projektin tullessa tarjontaan. Projektien laajuus sovitaan tapauskohtaisesti. Projektissa syntyvä osaaminen voi sisältyä osittain myös

toisen moduulin tavoitteisiin ja siten opintopisteet voivat jakaantua usean moduulin kesken.

Moduulivastaavat:

Hyvinkää: (liko) Kimmo Kuitunen (sote, sh) Minna Pulli ja Eila Marttila (sosiaaliala) Kaarina Marjanen

Kerava: Minna-Kaisa Lehtilinna

Leppävaara: Birgit Aurela

Lohja:(sote) Eliisa Kukkola (liko kevät 2015) Taina Lackman

Otaniemi: Hannamari Talasma, Marjaana Marmo

Porvoo: Maija-Leena Kukkonen

Tikkurila: Hanna Väättäjä (moduulivastaava monialaisessa tiimissä), Tikkurila (liko): Marilla Kortesalmi, Tikkurila (kauneus): Nina Lahtinen, Tikkurila (tiko): Eeva Haikonen, Tikkurila (terveys) Kirsi Ronkainen

R0110 Ammatillisen kehittymisen työvälineet, 2 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- suunnitella omia opintoja ja ammatillista kehitystä työelämän näkökulmasta
- käyttää erilaisia oppimismenetelmiä ja työkaluja opintojen tukena menestyksellisesti
- toimia itsenäisesti ja tiimin jäsenenä

R0111 Urasuunnittelu, 2 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- arvioida ja kehittää itseään osaajana
- kuvata osaamistaan portfolion ja työnhakuasiakirjojen avulla
- arvioida ja tunnistaa olemassa olevat mahdollisuudet kansainvälistyvillä työmarkkinoilla
- tunnistaa työelämän ja -kulttuurien ominaispiirteet
- verkostoitua muiden alan toimijoiden kanssa

R0112 Työelämätaidot, 1 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- hakea työtä muun muassa portfolioa hyödyntäen
- valmistautua työhaastatteluun ja esitellä omia vahvuuksiaan työnhakijana
- hyödyntää tietoaan työntekijän oikeuksista ja velvollisuuksista työsuhteessaan

R0047 Tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusteet, 5 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- tutkimus- ja kehittämisprosessin eri vaiheet
- kuvata hankkeen ja/tai projektin eri vaiheet
- toimia yhteistyössä työelämän verkostojen kanssa
- viestiä kehittämisprojekteista tarkoituksenmukaisella tavalla
- hyödyntää tietotekniikkaa tarkoituksenmukaisesti
- tunnistaa tutkimus- ja kehittämistyön eettisen näkökulman
- arvioida tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuloksia
- soveltaa tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuloksia omalla asiantuntijuusalueellaan
- innovatiivisen ja luovan työskentelyotteen

R0048 Tutkimusmenetelmät, 5 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- suunnitella tutkimusasetelman
- valita tarkoituksenmukaiset tutkimusmenetelmät
- käyttää tarkoituksenmukaisia tutkimusmenetelmiä- kerätä empiiristä aineistoa
- analysoida laadullisia ja määrällisiä tutkimusaineistoja perusmenetelmiä käyttäen
- tehdä johtopäätöksiä tutkimustulosten perusteella
- arvioida tutkimuksen luotettavuutta ja käytettävyyttä

R0045 Opinnäytetyö, 15 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- esittää perusteltuja työelämää koskevia kehittämis ehdotuksia
- käsitteellistää työelämän ilmiöitä tutkittuun tietoon perustuen
- käyttää sopivia tutkimus- ja kehittämismenetelmiä uuden tiedon tuottamiseksi
- toimia kehittämishankkeissa yhteistoiminnallisesti ja vastuullisesti työelämän ja muiden yhteistyökumppanien kanssa
- arvioida omaa toimintaansa ja omia ratkaisujaan kriittisesti
- hallita kokonaisuuksia sekä esittää asiansa loogisesti ja perustellen